

Kraj związkowy- Tyrol (Tirol)

Położenie na mapie Austrii

Powierzchnia (15.5.2013 r.): 12.640 km²
Ludność (15.5.2013 r.): 711.161
Gęstość zaludnienia (15.5.2013 r.): 56 mieszkańców/ km²
Stolica: Innsbruck (121.329 mieszkańców- 15.5.2013 r.)
Wzrost gospodarczy: (2012 r.): ok. 1,4 %
Produkt Regionalny Brutto: (2012 r.) ok. 25,051 mld €
Stopa bezrobocia (2013 r.): 5,3%
Eksport (2012 r.): ok. 11,085 mld €
Import (2012 r.): ok. 9,732 mld €
Powiaty: 9
Gminy: 279

Oficjalna strona rządowa landu Tyrol: <http://www.tirol.gv.at/>

Tyrol to kraj związkowy położony w zachodniej części Austrii przy granicy z Niemcami, Włochami i Szwajcarią. Tyrol jest trzecim co do wielkości austriackim landem i zajmuje 15 % powierzchni całego kraju. Składa się z Tyrolu Północnego (10,6 tys. km²) oraz oddzielonego od niego terytorialnie (przez Salzburg) Tyrolu Wschodniego. Powierzchnia jest zdominowana przez tereny górskie, które tworzą: Alpy Retyckie, Lechtalskie, Bawarsko-Tyrołskie, Wysokie Taury (wys. do 3798 m). W żadnym innym landzie nie ma tak dużych powierzchni wysokogórskich, tylu lodowców i obszarów wiecznego śniegu co w Tyrolu. Charakterystyczny krajobraz regionu tworzą oryginalne drewniane domki rozsiane u podnóży stromych górskich szczytów. Jest to region bardzo chętnie odwiedzany przez turystów, gdyż jest idealnym zapleczem wypoczynkowym dla narciarzy, amatorów górskich wycieczek i alpinistów. Dużym autem są również liczne uzdrowiska ze źródłami termalnymi. Przepiękne krajobrazy i najwyższej klasy warunki do uprawiania narciarstwa powodują, że region ten stał się znaczącym ośrodkiem turystycznym i to właśnie turystyka stała się motorem napędzającym gospodarkę Tyrolu.

Stolicą tego landu jest miasto Innsbruck, liczące ok. 121.329 mieszkańców.

Gospodarka

Zapewne dla wielu zdziwieniem będzie fakt, że gospodarka Tyrolu jest zdominowana przez sektor przemysłowy i usługowy. Pomimo, iż w Tyrolu największy nacisk stawia się na turystykę, jest to region, gdzie w przemyśle dominują najnowocześniejsze technologie. Przemysł uczestniczy w jednej trzeciej całego wzrostu gospodarczego Tyrolu (wartość produkcji przemysłowej to 8,2 mld euro), zaraz po usługach, które stanowią 70 %. Produkt regionalny brutto (BRP, BIP) dla Tyrolu wyniósł w 2012 roku ok. 25 mld EUR, dla porównania, PKB Austrii wyniósł w 2012 r. około 310.85 mld EUR.

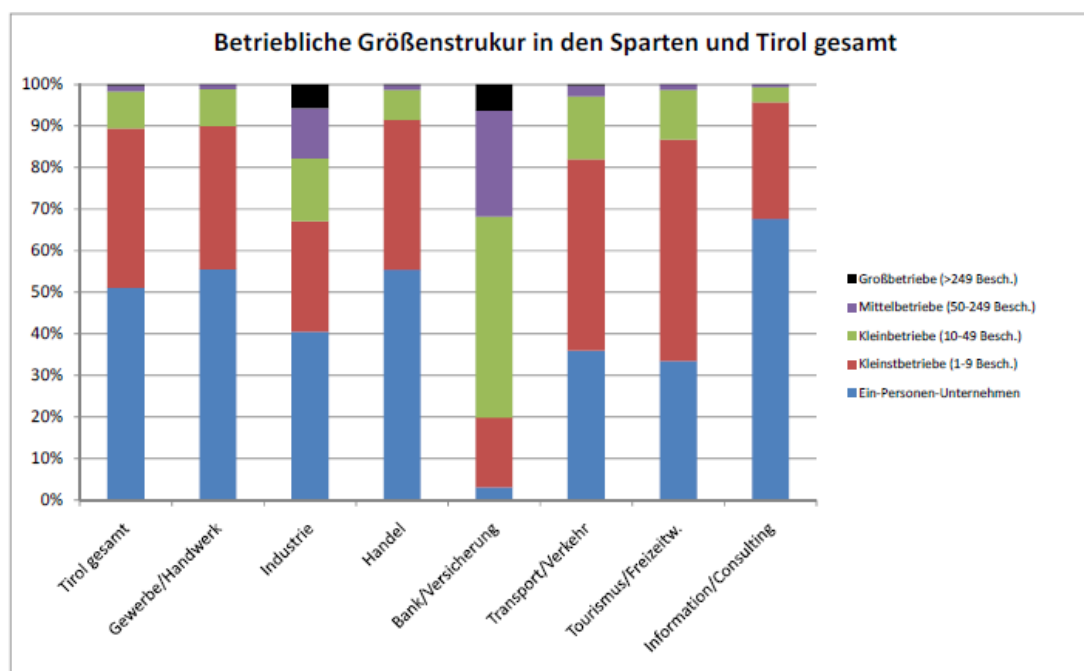
W roku 2012 w Tyrolu było zatrudnionych 310.748 osób, w tym 49.143 obcokrajowców. Stopa bezrobocia wyniosła w 2013 r. ok. 5,3 % (w całej Austrii odpowiednio ok. 4,5 %). Połowa wszystkich

prowadzących działalność gospodarczą w Tyrolu to przedsiębiorstwa jednoosobowe, nie zatrudniające dodatkowych pracowników. W Tyrolu niewiele jest dużych przedsiębiorstw takich jak np. Swarovski, Egger Spanplatten, Sandoz, Plansee. Gospodarka jest zdominowana raczej przez małe firmy - prawie 90 % przedsiębiorstw zatrudnia mniej niż 10 osób, którym łatwiej jest dostosować się do zmieniających się warunków rynku. Najbardziej znanym tradycyjnym przedsiębiorstwem rodzinnym jest firma Drabo AG, producent dżemów, soków owocowych i powideł. Innym, znanym przedsiębiorstwem rodzinnym jest firma Handl Tyrol GmbH założona w 1902 r. (produkcja mięsa i wędlin) z siedzibą w Pians i Schönwies i zatrudniająca ok. 500 osób. Należy ona do znanych przedsiębiorstw rodzinnych w Tyrolu z branży mięsnej, które obecnie prowadzą działalność produkcyjną w kilku krajach Europy. W branży biotechnologii silną pozycję posiada firma Biocrates Life Sciences AG z Innsbrucku, w branży medycznej (implanty dla osób w wadami słuchu) firma Med-El z Innsbrucku, a w branży części samochodowych firma SAG z miejscowości Lend.

Z końcem 2009 r. w sektorze przemysłowym było zatrudnionych 206.187 pracowników, a poza przemysłem zanotowano 307.121 zatrudnionych. W roku 2011 zostało założonych ok. 2.438 nowych firm, z czego 1.039 przez mężczyzn, a 1.057 przez kobiety. Największą ilość nowych firm - 482 stanowią przedsiębiorstwa zajmujące się handlem. 363 to liczba firm powstałych w sektorze usług (consulting), a 282 w turystyce.

Poniższy wykres obrazuje strukturę podmiotową przedsiębiorstw z podziałem na branże i działy gospodarki

Struktura podmiotowa przedsiębiorstw z podziałem na sektory gospodarki w Tyrolu

Źródło: Tiroler Wirtschaft in Zahlen 2011

Z wykresu wyraźnie widać, że duże przedsiębiorstwa, które zatrudniają ponad 249 osób (kolor czarny) są obecne jedynie w bankowości i ubezpieczeniach oraz w przemyśle. W większości działów dominują przedsiębiorstwa jednoosobowe (kolor niebieski) lub małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (kolor czerwony).

W całej powierzchni Tyrolu najwięcej obszaru zajmują lasy, bo aż 36,8 %, a trochę więcej niż jedna czwarta terenu Tyrolu to Alpy - 27 %. Obszary zabudowane to zaledwie 0,3 % terenów całego Tyrolu. Tyrolskie elektrownie wodne są ważnym źródłem energii elektrycznej dla całej Austrii. Dolina rzeki Inn stanowi główny szlak komunikacyjny ze wschodu na zachód.

Austria należy do światowej czołówki producentów **magnezytu**, który wydobywa się m.in. na terenie

Tyrolu. Działami gospodarki, które dominują w Tyrolu są produkcja szkła i drewna (w tym np. domów prefabrykowanych). W Wattens znajduje się fabryka szkła ozdobnego i biżuterii szklanej Swarovski, jedna z największych tego typu na świecie.

Izby gospodarcze w Austrii mają wieloletnią tradycję sięgającą 1849 roku, kiedy to wprowadzono obowiązkową przynależność przedsiębiorców do izb, a samym izbom nadano uprawnienia m.in. do opiniowania aktów prawnych. Każdy kraj związkowy posiada własną Izbę Gospodarczą z sekcjami ds. przemysłu, rzemiosła, usług, handlu wewnętrznego, banków i ubezpieczeń, transportu, telekomunikacji i turystyki. Izby podlegają jedynie nadzorowi prawnemu ze strony Federalnego Ministerstwa Gospodarki.

Izba reprezentuje interes gospodarki wobec państwa i innych grup społeczno-zawodowych. Ma ona również ustawowo zagwarantowane prawo do opiniowania ustaw i rozporządzeń oraz do delegowania swoich przedstawicieli do licznych komisji, rad nadzorczych i innych ciał doradczych (przedstawiciel Izby zasiada np. w Radzie Generalnej Austriackiego Banku Narodowego). Austriacka Izba Gospodarcza utrzymuje także ok. 108 przedstawicielstw zagranicznych na całym świecie -Wydziałów Handlowych i tzw. Biur Marketingowych (np. w Polsce w Warszawie i Krakowie). Izby finansowane są ze składek członkowskich, opłat wpisowych i innych opłat za dodatkowo świadczone usługi (np. analizy rynkowe, branżowe). Członkostwo pracodawców lub pracobiorców jest obligatoryjne.

IZBA GOSPODARCZA TYROLU:

Wirtschaftskammer Tirol 6021 Innsbruck, Meinhardstraße 12-14 Tel: +43 (0)5 90 905-0 Fax: +43 (0)5 90 905-1467 E-Mail: office@wktirol.at Internet: http://wko.at/tirol	Dr. Jürgen BODENSEER Präsident KommR Obmann des ÖWB Konsul	Mag. Horst WALLNER Stv.: Mag. Evelyn GEIGER
---	--	---

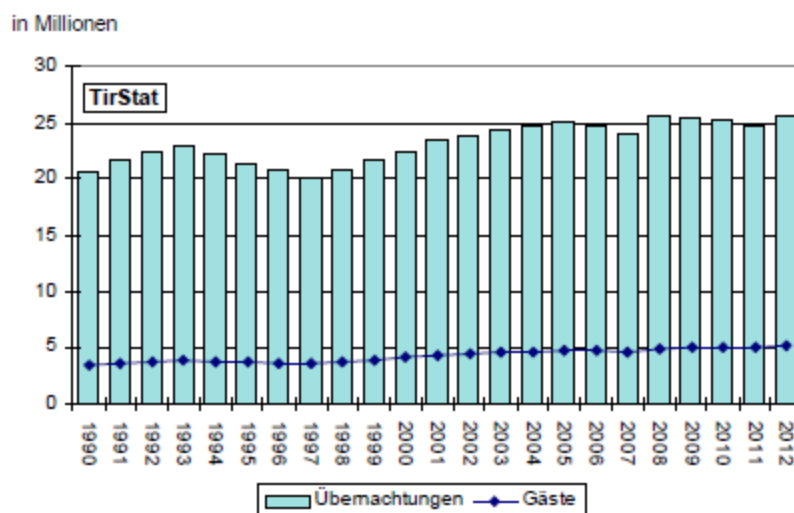
Turystyka

Tyrol to jeden z najbardziej znanych i lubianych ośrodków turystycznych w Europie z największym udziałem nocujących gości w porównaniu do pozostałych krajów związkowych Austrii (ok. 43 mln noclego-dób rocznie).

Do ośrodków narciarskich w stromych górach tego sławnego zachodniego regionu Austrii każdej zimy ściągają miliony gości, ale latem można tu odnaleźć prawdziwy spokój. Posiada doskonałą komunikację drogową z pozostałymi regionami. Znajdujące się w Innsbrucku lotnisko, posiada dobrą infrastrukturę, krótkie czasy odpraw, a wszystko to utrzymane na światowym poziomie. W 2006 roku dostało nagrodę "Airport Achievement Award", co w branży lotnictwa odpowiada filmowym oskarom.

Sława miejscowości Kitzbühel jako modnego ośrodka sportów zimowych trwa co najmniej od czasów olimpijskiego zwycięstwa pochodzącego stąd Toniego Sailera, zdobywcy trzech złotych medali na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Cortina d'Ampezzo w 1956 r. Oprócz tego sławne zawody w Hahnenkamm ściągają na tereny narciarskie w okolicy Kitzbühel największych entuzjastów narciarstwa z całego świata. Jest tam ponad 50 stoków i niezliczone wyczynowe trasy narciarskie.

Poniższa tabela ukazuje liczbę noclegów, a także turystów w latach 1990 – 2012 w Tyrolu.

Źródło: Der Tourismus 2012

W 2012 roku było to ponad 25 mln noclegów oraz ponad 5 mln gości. W sezonie 2012 stanowiło to prawie 40% wszystkich noclegów w Austrii.

Rolnictwo

Do najpopularniejszych produktów pochodzących z południowej części Tyrolu należą, m.in., sery, jabłka, warzywa oraz typowo tyrolski wędzony boczek (Speck).

Na pograniczu Tyrolu i Włoch znajduje się jeden z najstarszych regionów winnych w Europie. Dzięki dużej różnorodności gleby i warunkom klimatycznym, tutejsze winnice oferują wyjątkowo szeroką gamę win. Specjalnością są odmiany występujące tylko w tym regionie - szczególnie rozpowszechnione to czerwone Vernatsch, białe Gewürztraminer oraz różowe Lagrein.

Tyrol jest znanym producentem mleka i wyrobów mleczarskich, w tym serów twardych, miękkich, jogurtów oraz soków owocowych.

W południowej części Tyrolu znajdują się sady jabłkowe, skąd pochodzi około 12% zbioru jabłek w Europie (ponad 10 różnych gatunków). Trzy czynniki tworzą idealne warunki do hodowli jabłek: łagodny klimat, żyzna gleba i nawet do 300 słonecznych dni w roku. Na terenie Południowego Tyrolu należącego do Włoch, od miejscowości Salomo/Salurn na południu, przez dolinę Adige/Etschtal oraz wzgórze Burgraviato/Burggrafenamt, aż po dolinę Val Venosta/Vinschgau rozciąga się obszar upraw wynoszący 18 000 hektarów, co tworzy największy zwarty teren sadowniczy w Europie.

Południowa część austriackiego Tyrolu to miejsce, w którym kultura śródziemnomorska spotyka się z kulturą alpejską. Dlatego też w produkcji stosowane są dwie metody przetwarzania mięsa: popularna w chłodniejszych regionach metoda wędzenia w tradycyjnych wędzarniach oraz dominujące w regionach cieplejszych polegająca na soleniu mięsa oraz długotrwałemu dojrzewaniu na słońcu.

Współpraca z Polską

Tyrol zainteresowany jest współpracą z Polską przede wszystkim w zakresie turystyki. Z tego powodu turystyka Tyrolu koncentruje się na rozwijaniu kooperacji marketingowej z krajami Europy Centralnej takimi jak Polska, Czechy jak i Węgry. Państwa te zostały wybrane spośród innych, ponieważ pochodzi z nich aż 78 % wszystkich rezerwowanych we wschodnim Tyrolu noclegów.

Na terenie Tyrolu urządza Konsul Honorowy RP.

Kontakt: **Eugen SPRENGER** - Konsul Honorowy, (21.07.2011)

Adres: Fallmerayerstrasse 8, 6020 Innsbruck

Tel.: (+43 / (0) 512) 346 206

Tel: kom.: +43 664 141 28 45

Fax: (+43 / (0) 512) 346 206

e-mail: honorarkonsul.sprenger@gmail.com

Kompetencje: bez uprawnień do poświadczeń, paszportowych i wizowych

Obszar urzędowania: Tyrol, Godziny urzędowania: Wtorek: 11.00 - 12.00

Spośród ok. 450 austriackich inwestorów prowadzących działalność gospodarczą w Polsce 17 pochodzi z Tyrolu.

1. Franz Achleitner GmbH (konstrukcja pojazdów oraz handel oponami)
2. Adler- Werk Lackfabrik Johann Berghofer GmbH & Co KG (produkcja lakierów)
3. Arlberger Bergbahnen Aktiengesellschaft (kolejki górskie)
4. Felder Gruppe (obrabiarki i narzędzia do obróbki drewna)
5. Giesswein Walkwaren AG (obuwie)
6. Handl Tyrol GmbH (wyroby mięsne i wędliniarskie)
7. Herz Austria (ogrzewanie wnętrz)
8. ILF Beratende Ingenieure ZT GmbH (consulting)
9. Kneissl Tirol GmbH (wyposażenie narciarskie)
10. Reloadingcenter Büchsenmachermeister R. Hartmuth Atzgersdorfer
11. Riedel Tiroler Glashütte GmbH (produkcja szklanek i kieliszków)
12. Rößler Waffen GmbH (broń myśliwska)
13. Stasto Ing. Stocker KG. (pneumatyka, armatury przemysłowe, hydraulika, usługi projektowe)
14. Steinbacher Dämmstoff GmbH (materiały izolacyjne)
15. D. Swarovski & CO (obróbka kryształów, biżuteria)
16. Swarovski Optik Vertriebs GmbH (optyka)
17. Travel Europe Reiseveranstaltungs GmbH (turystyka)

Kontakty Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wiedniu z Tyrolem

W 2009 J. Jędrzejewski, Radca - Kierownik WPHI Ambasady RP w przeprowadził robocze rozmowy w siedzibie rządu landu Tyrol w Innsbrucku. Celem wizyty było: nawiązanie kontaktów z landowymi władzami gospodarczymi oraz Izbą Gospodarczą Tyrolu i poinformowanie o zadaniach statutowych Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji.

W 2011 r. J. Jędrzejewski, I. Radca - Kierownik WPHI Ambasady RP w Wiedniu przy okazji nominacji Pana DI Eugena Sprengera na stanowisko Konsula Honorowego RP w Tyrolu zaproponował zorganizowanie wspólnej konferencji w Innsbrucku poświęconej, m.in., priorytetom polskiej Prezydencji w Radzie UE oraz możliwościom intensyfikacji współpracy gospodarczej pomiędzy Polską i austriackim krajem związkowym Tyrol. W wyniku podjętych działań i aktywnym wsparciu Federalnej Austriackiej Izby Gospodarczej w dniu 28.11.2011 r została zorganizowana konferencja gospodarcza w siedzibie Izby Gospodarczej Tyrolu w Innsbrucku. Uczestniczyło w niej ponad 30 firm z Tyrolu oraz dodatkowo osoby towarzyszące i przedstawiciele Polonii z Tyrolu.

Celem konferencji było:

- przedstawienie celów i priorytetów polskiej Prezydencji w Radzie UE (J. Jędrzejewski);
- ocena aktualnego stanu i perspektyw bilateralnej współpracy gospodarczej Polska – Austria z punktu widzenia naszej strony (J. Jędrzejewski) oraz strony austriackiej (E. Kopp);
- przedstawienie polskiego i austriackiego Wydziału Promocji Handlu jako partnerów dla firm z Tyrolu w zakresie pomocy w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych z Polską (J. Jędrzejewski i E. Kopp).